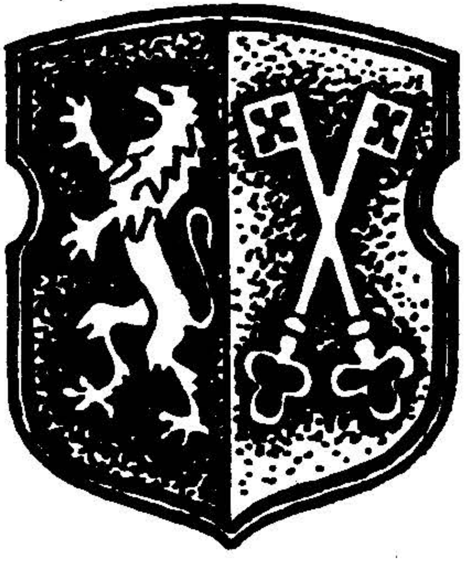
ПРАЦАВАЛІ МЫ НА ЎСЕ ІМПЕРЫІ, ПАПРАЦУЕМ НА СЯБЕ, БРАТЫ.

(Рыгор Барадулін).

Голас з Ліды

N 1 (24) красавік 1995г.

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА

ШАНОЎНЫЯ ЧЫТАЧЫ!

Некаторы час "Голас з Ліды" не выходзіў. Не ставала сродкаў. Нарэшце некаторыя грошы зьявіліся, і мы зноў вітаем вас. Мы будзем гаварыць з вамі пра нашы справы, пра справы горада і дзяржавы. Мы будзем выкладаць пазіцыі тых людзей, рухаў і партый, для якіх галоўнае - гэта незалежная, багатая і вялікая Беларусь, галоўнае - свабодны, багаты і упэўнены ў заўтрашнім дні народ, галоўнае - росквіт беларускай нацыі, беларускай мовы і культуры. Мы будзем гаварыць з вамі ў той час, калі бальшасьць сродкаў масавай інфармацыі ўлады ўзялі пад жорсткі кантроль, калі кожны дзень здымаюць рэдактараў, звальняюць, а то і зьнішчаюць журналістаў. Вы ня можаце пачуць нас па радыё, ня можаце ўбачыць на тэлеэкране. Чытайце "Голас з Ліды" і вы, хоць часткова, запоўніце інфармацыйныя прабелы.

Янка Купала

СЯРОД РАЗЬЮШАНЫХ САТРАПАЎ...

Сярод разьюшаных сатрапаў,
Паганы зладзіўшы заўрус,
Свае гандлюють і чужыя
Табой, няшчасны беларус,

Дыхнуць свабоднымі грудзямі
Й зірнуць арліна не дадуць, -
На ўзьлёты дум кладуць аковы,
Як на рабоў сьляпых кладуць.

Здушылі, збэсьцілі ўсё чыста
У чорнай яве, ў зводных снах.
Што ад прыроды шлях свой мела,
Што к сонцу мела вольны шлях.

На зьдзек прадажныя прарокі
І на гніцьцё ў царстве цьмы
Вядуць аплучаныя тоўпы
Пад стогны вечныя турмы.

Над пакаленьнем неакрэпшым,
Над бледным краем-сіратой
Груган з начніцам сьляпою
Банкет спраўляюць чорны свой.

Таўкуцца душы скамянелы,
Крывавы пот цячэ са шчок,
А ўсьлед над імі і за імі
Імчацца гібелі наўскок.

Нідзе ні ладу, ані праўды,
Званы хаўтурныя зьвіняць...
О, Божа! Ты хоць заступіся
Й не дай дарэшты нам сканаць!

1914 год.

НАРОДНЫ ФРОНТ РАЗАМ З НАРОДАМ

Беларускі народны фронт дзейнічае ўжо сем гадоў. І ўвесь гэты час улада ўзводзіла на яго паклёп, жорстка перасьледавала дзеячоў Народнага Фронту. Але, нягледзячы ні на што, аўтарытэт БНФ і давер да яго расьце. Чаму?

УСПОМНІЦЕ:

- Народны Фронт перш ы сказаў праўду пра Чарнобыль. Улады абзывалі Народны Фронт "экстэмістамі", а народ супакойвалі - маўляў, нічога страшнага не адбылося. Прайшлі гады - і што ж? Аказалася, што БНФ гаварыў людзям праўду, а камуністычныя ўлады хлусілі. Цяпер тыя самыя былыя камуністы раскрадаюць ці марнуюць дапамогу і грашовыя сродкі, прызначаныя чарнобыльцам.

- БНФ яшчэ ў 1989 годзе прадказваў, што Савецкі Саюз разваліцца, і заклікаў рыхтавацца да гэтага, каб непазьбежны развал не засыпеў нашу краіну зьнянацку. І зноў камуністычная ўлада абзывала нас "нацыяналістамі". У Вярхоўны Савет тады павыбіралі 80 працэнтаў камуністычных наачальнікаў, якія пераконвалі народ, што СССР - вечны. У 1991 годзе СССР распаўся. Мы аказаліся не гатовымі да гэтага і сядзім у беднасьці, а літоўцы і эстонцы, якія рыхтаваліся да незалежнасьці даўно, ужо некалькі год як спынілі рост цэнаў і маюць сярэдні заробак 100-180 даляраў.

- З 1991 года Кебіч і ягоны ўрад кармілі народ казкамі пра "рублёвую зону". БНФ адразу папярэдзіў, што гэта падман і што ніякай рублёвай зоны ня будзе. Нас абзывалі за гэта "экстрэмістамі" і "нацыяналістамі". Дзе цяпер абяцаная рублёвая зона?

- Народны Фронт яшчэ ў 1991 годзе патрабаваў увядзеньня беларускай нацыянальнай валюты. Улада пераконвала народ, што гэта - "выдумкі нацыяналістаў", што Беларусі свае грошы не патрэбныя. У выніку мы і сёньня не маем нармальных стабільных беларускіх грошай, а ўрад ня можа спыніць шалёны рост цэнаў.

- У 1992 годзе людзі паставілі паўмільёна подпісаў за рэферэндум БНФ аб роспуску Вярхоўнага Савету. А "народны заступнік" Лукашэнка, які тады яшчэ быў дэпутатам, не пачуў голасу народа. Ён абараняў Вярхоўны Савет і Вячаслава Кебіча, ён крычаў з трыбуны, што "коней на пераправе не мяняюць". І рэферэндум забаранілі. А цяпер ужо Лукашэнка выступае супраць кепскага Вярхоўнага Савету.

- Яшчэ ў 1993 годзе БНФ папярэджваў, што Расія разьвяжа новыя войны і што Беларусі трэба выходзіць з сістэмы "калектыўнай бясьпекі", каб не завязнуць у чужых войнах. За гэта Народны Фронт зноў абзывалі "нацыяналістамі" і "русафобамі". Але прайшоў год, і пачалася крывавая бойня ў Чачні. І Расія адкрыта дамагаецца, каб у "гарачых кропках" побач з расейскімі салдатамі клалі галовы і "беларускія браты". Народу абяцалі скараціць войска, а замест гэтага будуюць у нас небясьпечныя расейскія ваенныя аб'екты.

- Пазьняк сказаў усяму сьвету праўду пра сталінскія рэпрэсіі ў Курапатах. Улады абзывалі яго "экстрэмістам" і антыкамуністам, заяўлялі, што ніякіх масавых рэпрэсіяў не было, газамі разганялі людзей з мітынгаў памяці. Прайшлі гады - і нават кебічаўскі Саўмін змушаны быў ушанаваць памяць бязьвінна палеглых.

- На нядаўніх выбарах кандыдат у прэзідэнты ад БНФ Зянон Пазьняк не абяцаў народу залатых гор. Ён гаварыў праўду пра тое, як нам пераадолець крызіс, ён прапаноўваў эканамічную праграму. Але прэзідэнтам стаў Лукашэнка, які не меў эканамічнай праграмы, але больш за ўсіх абяцаў. Дзе цяпер Лукашэнкавы абяцаньні?

ВЫ БАЧЫЦЕ:

- НАРОДНЫ ФРОНТ ЗАЎСЁДЫ КАЗАЎ ЛЮДЗЯМ ПРАЎДУ

Беларускі Народны Фронт хоча, каб Беларусь стала заможнай эўрапейскай краінай і каб кожны чалавек у Беларусі мог годна жыць. У ценявы грамадзкі ўрад Народнага Фронту ўваходзяць віцэ-прэзідэнт Акадэміі навук Беларусі Радзім Гарэцкі, член-карэспандэнт Акадэміі сельскагаспадарчых навук Іван Нікітчанка, намесьнік дырэктара Інстытута эканомікі Акадэміі навук Уладзімір Тарасаў, аўтар узнагароджанага міжнародным дыпломам праекту канвертацыі валют эканаміст Анатоль Станкевіч, дырэктар інстытута, вынаходнік новага спосабу здабычы золата Васіль Масквіч і іншыя выдатныя вучоныя і практыкі. Ценявы (грамадзкі) урад Народнага Фронту распрацаваў эканамічную праграму, якая прадугледжвае стабілізацыю беларускіх грошай, спыненьне росту цэн, аздараўленьне эканомікі, рост сярэдняй заработнай платы. Падобныя праграмы ажыцьцяўляюцца ў Чэхіі і Венгрыі, у Польшчы, у Латвіі і Эстоніі - і там пачаўся рост вытворчасьці, расьце дабрабыт людзей, не галадаюць пенсіянеры.

Народны Фронт просіць усіх людзей, якім дарагая будучыня нашай Айчыны, не слухаць крыкуноў-абяцальнікаў, не слухаць балбатуноў-"дэмакртаў" і "згоднікаў", не слухаць байкі камуністаў. Каб зажыць па-людзку - даверым справу прафесіяналам. якія ўмеюць думаць па-дзяржаўнаму.

НАРОДНЫ ФРОНТ ВЕДАЕ, ШТО РАБІЦЬ, ВЕДАЕ ЯК РАБІЦЬ, МАЕ СІЛЫ ЗРАБІЦЬ, КАБ КОЖНАМУ І ЎСІМ ЖЫЛОСЯ ЛЕПШ.

Але гарантыя таго, што БНФ стрымае сваё слова?

Гарантыя ў тым, што Народны Фронт цьвёрда трымаецца сваіх поглядаў усе сем гадоў процістаяньня антынародным уладам. Камуністы і дэмагогі казалі адно, рабілі іншае, а ў Народнага Фронту слова і справа ніколе не разыходзіліся. За сем гадоў БНФ дапамог тысячам людзей і даказаў сваю надзейнасьць сваімі справамі.

РАЗАМ МЫ ПАБУДУЕМ НАШ БЕЛАРУСКІ ДОМ!

УГОДКІ БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ РЭСПУБЛІКІ

Урачыста прайшло сьвяткаваньне 77-х угодкаў Беларускай Народнай Рэспублікі. 25 сакавіка ў 11.30 каля помніка Францыску Скарыне адбыўся мітынг дэмакратычнай грамадзкасьці горада. Былі ўскладзены кветкі.

Пасьля мітынгу было наладжана шэсьце пад дзяржаўнымі сьцягамі. Сябры Беларускага Народнага Фронту, Беларускай Сацыял-Дэмакратычнай Грамады, Беларускага Згуртаваньня Вайскоўцаў, Таварыства Беларускай Мовы імя Францыска Скарыны, Таварыства польскай культуры імя Адама Міцкевіча, Саюза палякаў Беларусі прайшлі па вуліцах горада да Дома культуры Гархарчгандлю, дзе адбыўся ўрачысты сход. На сходзе з экскурсам ў гісторыю БНР выступіў старшыня Лідзкай гарадзкой рады БНФ Станіслаў Суднік. Пра духоўна-рэлігійныя шляхі беларускага народа гаварыла Сьвятлана Канапацкая. Быў заслуханы выступ Зянона Пазьняка на Соймавай канферэнцыі БНФ.

З нагоды вялікага посту культурная праграма не ладзілася. Затое ўсё сьвята прайшло пад знакам Звеставаньня сьвятой Дзевы Марыі, апякункі Беларусі на зямлі і на небе.

У сьвяткаваньні прынялі ўдзел дэпутаты абласнога і гарадзкога саветаў, прэтэндэнты на кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Савета ад БНФ. А вось якога-кольвечы прадстаўніка гарадзкой улады не аказалася і блізка.

Яраслаў ГРЫНЬКЕВІЧ.

ПАЗІЦЫЯ БНФ ПА ПЫТАНЬНЯХ МАКРАЭКАНОМІКІ

БНФ "Адраджэньне" не бачыць ніякай трагедыі і безвыхаднасці ў тым эканамічным стане, у якім апынулася зараз Беларусь. Трагедыя ў бяздумным і злачынна- безгаспадарчым кіраваньні ёю. Трагедыя ў здрадлівай палітыцы ўраду, якая накіраваная на ператварэньне Беларусі ў калонію Расеі, а ў канечным выпадку на далучэньне да Расеі.

У нас ёсць выхады з гэтай сітуацыі і іх не адзін, але рэалізаваць іх зможа толькі ўрад БНФ.

Самае балючае пытанне: энерганосьбіты. Што зробіць БНФ?

1. Па чарзе правядзе рэканструкцыю нафтаперапрацоўчых заводаў з укараненьнем тэхналогій глыбокай перагонкі нафты, што павялічыць выхад нафтапрадуктаў у 2-2,5 разы з адной тоны сырой нафты.

2. Укарэніць ужо распрацаваныя тэхналогіі здабычы беларускай нафты. Зараз з нашых свідравін здабываецца толькі 20% нафты, якая там ёсць. Гэтую здабычу можна давесці да 60%.

3. На працягу 6 месяцаў уключыцца ў Чарнаморска-Балтыйскі калектар і атрымае высокаякасную арабскую нафту.

4. На працягу года будуць запушчаны тэхналогіі перагонкі вялізарных запасаў бурага вугалю ў газ прама пад зямлёй. Гэтага газу хопіць на кацельныя, электрастанцыі і г.д.

5. У нас ёсць торф і гаручыя сланцы.

На працягу трох гадоў будзе ліквідавана манаполія Расеі на энерганосьбіты. БНФ не ставіць сваёй задачай ізалявацца ад Расеі. Наадварот, мы за цеснае і раўнапраўнае супрацоўніцтва. Але пры манаполіі раўнапраўе немагчымае. Ліквідацыя манаполіі дасць нам магчымасць размаўляць па пытаннях эканомікі мовай экнамічнай, а не палітычнай.

Сыравіна.

1. У нас дастаткова сваёй жалезнай руды ў радовішчах пад Стоўбцамі і Карэлічамі. Яе хопіць Беларусі на сотні гадоў.

2. Запасы каменнай солі такія, што хопіць усяму чалавецтву на мільёны гадоў.

3. Кожны год толькі ў бетон і дарогі разам з пяском мы закопваем 12 тон золата. У нас ёсць тэхналогіі яго здабычы, але ўрад задушыў прамыславікоў падаткамі і зараз яны працуюць у Танзаніі. Пры ўрадзе БНФ яны будуць здабываць золата дома.

4. У нас ёсць радовішчы алмазаў і ёсць перапрацоўчая прамысловасьць. Толькі нядаўна з Гомельскага завода "Крышталь" было скрадзена алмазаў на 1 млрд.200 млн. даляраў і ніхто не заўважыў.

5. У нас падземныя азёры росчыняў рэдказямельных элементаў, якія можна пампаваць як ваду.

Мы не бяднейшыя за іншыя народы і павінны жыць не горай.

Прамысловасьць.

1. Дзякуючы ўраду Кебіча мы не паспелі правесці прыватызацыю. Зараз, пакуль асноўныя сродкі прамысловасьці знаходзяцца ў руках дзяржавы, неабходна правесці структурную перабудову і БНФ гэта зробіць.

2. БНФ дабʼецца раўнамернай скіраванасці нашых знешнеэканамічных вектараў як на Захад, так і на Ўсход.

3. Мы замкнём вытворчыя цыклы.

4. Мы забясьпечым свабоду інвестыцый, іх абароненасьць Законам і кантроль Беларусі над асноўнымі вузлавымі галінамі.

5. Зараз нашыя заводы выпрацоўваюць прадукцыю на 80% нікому не патрэбную. Перапрафіляцыя - патрабаваньне часу.

БНФ мае дакладна выверaную эканамічную праграму ва ўсіх абласьцях эканомікі. БНФ мае ценявы Кабінет, які гатовы хоць сёньня прыступіць да кіраўніцтва дзяржавай.

Надзея Беларусі - Беларускі Народны Фронт.

Вацлаў СЯРПІНСКІ.

ХАЧУ БЫЦЬ ДЭПУТАТАМ

Аб гэтым заявіў сп.Даўлюд, які вылучыў сам сябе кандыдатам у дэпутаты ВС яшчэ на адзін тэрмін. Не так даўно дэпутат Даўлюд актыўна зьбіраў подпісы за кандыдата ў прэзідэнты Лукашэнку.

Аляксандр Рыгоравіч перамог, але ніякай пасады ў прэзідэнцкай вертыкалі сваёй даверанай асобе не прапанаваў. І застаўся небарака сядзець у авальнай зале, калі-некалі выходзіць да мікраафона, гаворыць невядома што і невядома пра каго, практычна ніколі не забываючы дадаць: "Кесарю - кесарево, слесарю - слесарево!" Трэба думаць, што гэтым знакамітым даўлюдаўскім выразам наш дэпутат падкрэсьлівае, што ён выйшаў з народа і будзе змагацца за лепшую долю гэтага народа. Зусім, як прэзідэнт Лукашэнка.

Годзе хітрыць, таварыш Даўлюд. Пра сябе вы дбаеце, а не пра народ. Трэба ж завяршыць будаўніцтва дома, а без дэпутацкага мандата зрабіць гэта будзе надзвычай складана. Ды і навогул, вельмі ўжо прыемна адчуваць сбе народным выбраньнікам, карыстацца прывілеямі.

Пяць год назад народ падтрымаў вас у значнай ступені таму, што не хацеў бачыць у беларускім парламеньце першага сакратара Лідзкага гаркама партыі тав. Ударцава. Нетрэба забываць, што вас падтрымалі БНФ і іншыя дэмакратычныя плыні. Вы здрадзілі гэтым дэмакратычным рухам, не захацелі кансалідавацца з людзьмі, якія сапраўды змагаюцца за лепшую долю свайго народа і за гэтай нагоды не маеце маральнага права вылучаць свою кандыдатуру ў новы склад беларускага парламента.

Ярмак В.У., сябра БНФ.

КАМУНІСТЫ Ў ЛІДЗЕ

Не так даўно да нас у Ліду на сустрэчу з жыхарамі прыяжджаў Чыкін Віктар Валянцінавіч, першы сакратар камуністаў Беларусі. Абʼявы, якія былі развешаны па гораду, сабралі ў зале індустрыяльнага тэхнікума крыху больш за 50 чалавек, у асноўным людзей пенсійнага ўзросту.

Абʼяўлены даклад "Аб палітычным і эканамічным становішчы Беларусі і шляхах выхаду з крызісу" ператварыўся ў асноўным у абвінавачваньні дэмакратычных сіл у развале СССР і ляманту па страце ўлады былой кіруючай і напраўляючай. Галоўная думка выступаючага была скіравана на тое, каб падкрэсьліць, што камуністычнай партыі няма ў чым каяцца, як патрабуецца хрысціянскім веравучэньнем. Як быццам бы не пад яе (камуністычнымі) лозунгамі і чырвонымі сьцягамі знішчаліся ў ГУЛАГах лепшыя прадстаўнікі, цвет інтэлігенцыі ўсіх народаў, і нават цэлыя народы былога СССР. Аказваецца, у той час амаль ва ўсім свеце было дыктатарскае кіраўніцтва, гэта і Пілсудзкі ў Польшчы, Мусаліні ў Іспаніі, Антанэску ў Румыніі, Вальдэмарыс у Літве, Гітлер у Германіі і г.д. Ну а Сталін у СССР - гэта толькі ланцужок, працяг параду дыктатараў хоць і пад бальшавіцкімі сьцягамі. Вось, аказваецца, чым можна растлумачыць чырвоны "шабаш" у даваенныя і пасьляваенныя гады ў былым СССР.

Больш за ўсё мяне ўразіла тое, што вельмі зьняважліва сп.Чыкін В.В. ставіўся да сімволікі самастойнай і пакуль яшчэ незалежнай Белярусі, ён абразіў і герб і сьцяг. Я думаю і размаўляць ён не ўмее на дзяржаўнай мове, бо гаварыў толькі па-расейску.

Дык ці будзе паважаць новая камуністычная партыя, якая ірвецца да ўлады цераз сваіх прадстаўнікоў у Вярхоўным Савеце, думку простых людзей, для якіх Беларусь - адзіны родны куток, дзе жывуць бацькі, дзе пахаваны дзяды, дзе будуць жыць дзеці і ўнукі? Адказ павінен даць кожны з нас, калі прыйдзе на выбары. Мы не павінны яшчэ раз памыліцца.

Т.Ш.

ХАВАЕЦЦА ЗА РЭФЕРЭНДУМ

"В Чечне российские солдаты умирают с улыбкой на лице за Родину", - гэтая заява міністра абароны Расеі П.Грачова літаральна ашаламіла ўсіх, хто слухаў інтэрвʼю натхняльніка чачэнскай вайны. У недасведчанага чалавека можа скласціся ўражанне, што рускія салдаты абараняюць свабоду і незалежнасць Расеі, а не вядуць захопніцкую вайну са свабодалюбівым чачэнскім народам.

На вялікі жаль, водгукі падзей у далёкай Чачні закранулі і нашу краіну. Катастрафічна губляючы свой аўтарытэт у вачах міжнароднай супольнасьці, расейскія афіцыйныя колы разьвілі нябачную дагэтуль актыўнасць у дачыненьні да Беларусі. У Менск зачасьцілі афіцыйныя расейскія асобы з мэтай "інтэграцыі". Наша карумпаванае кіраўніцтва з радасцю пайшло на гэтыя кантакты. Лукашэнка з кампаніяй разумее, што трэба будзе адказваць перад народам за сваю некампетэнтнасьць у пытаннях эканомікі, за развал вытворчасьці. Таму падпісваюцца шматлікія пагадненьні, якія ставяць на мэце "абʼяднаньне" Беларусі з Расеяй і ўтрымліваюць прыкметы дзяржаўнай здрады.

Верхам цынізму зʼяўляецца пагадненьне аб передачы Расейскай Федэрацыі сістэмы папярэджаньня аб ракетным нападзе, у выніку якога Беларусь і яе народ становіцца заложнікамі расейскай мілітарысцкай палітыкі. У выпадку якога-небудзь канфлікту, адзін з першых ядзерных удараў будзе нанесены па Беларусі. Гэта пагадненьне супярэчыць прынцыпу імкненьня да нейтралітэту, запісанага ў Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь.

Спрабуючы яшчэ больш дагадзіць кіраўніцтву Расеі і невялікай колькасьці прарасейскіх груповак на тэрыторыі Беларусі, Лукашэнка ініцыіруе рэспубліканскі рэферэндум аб наданьні рускай мове статуса дзяржаўнай і аб дзяржаўнай сімволіцы.

У сувязі з тым, што сп.Лукашэнка так і не зразумеў, што зьяўляецца прэзідэнтам незалежнай дзяржавы, а не губернатарам Паўночна-Заходнягя краю, прапаную ўключыць у рэферэндум і пытаньне аб даверы такому прэзідэнту. Жыве Беларусь!

ЯРМАК В.У.

У ДЭПУТАТЫ ЎСІМ ПАСТАРУНКАМ

Лідзкая міліцыя зрабіла рашучы крок да дзяржаўнай улады. Ці то па загаду зьверху, ці па ўласнай ініцыятыве міліцэйскае начальства кінулася вылучацца ў дэпутаты Вярхоўнага Савета. Так, па 133-й Чырвонаармейскай акрузе вылучаецца начальнік гарадзкога аддзела ўнутраных спраў сп.Макаранка, па 134-й Камсамольскай - яго намесьнік Гаўрылаў, а па 135-й сельскай - начальнік раённага аддзела ўнутраных спраў сп. Урлік.

Мусіць, трэба чакаць, што ў абласныя дэпутаты рушаць астатнія афіцэры, а ў гарадзкі Савет - сяржанты і шараговыя міліцыянты, бо іх трэба аж 45, а столькі афіцэраў міліцыі ў Лідзе няма.

І гары яна гарам злачыннасьць, мафія і рэкет. Нікуды яны не дзенуцца, пакуль спадары міліцыянты навядуць парадак у парламенце, калі трэба будзе, то і дубінкамі.

Яраслаў ГРЫНЬКЕВІЧ.

НОВЫ ПАЛІТЫЧНЫ БЛОК У ЛІДЗЕ

Новы грамадзка-палітычны блок вырысоўваецца ў Лідзе напярэдадні пачатку перадвыбарчай кампаніі па выбарах у мясцовыя саветы. У блок маюць намер увайсці:

Беларускі Народны Фронт;

Беларуская Сацыял-Дэмакратычная Грамада;

Польская Дэмакратычная Партыя;

Саюз палякаў Беларусі.

Папярэдне вызначаны квоты для ўдзельнікаў блоку. У абласны Савет:

БНФ - 3 акругі, БСДГ - 2 акругі, ПДП - 1 акруга, СПБ - 1 акруга.

У гарадзкі Савет:

БНФ - 20 акругаў, БСДГ - 10 акругаў, ПДП - 5 акругаў, СПБ - 10 акругаў.

Яраслаў ГРЫНЬКЕВІЧ.

ЗЬБІРАЕМ ПОДПІСЫ

Актывістамі БНФ праведзены збор подпісаў "Народ супраць вайны". У мікрараёне Слабада больш за 250 чалавек падтрымалі акцыю БНФ. Трэба адзначыць, што пераважная большасьць насельніцтва выступае за патрабаваньне аб вывадзе расейскіх вайсковых базаў з тэрыторыі Беларусі, супраць фарміраваньня сістэмы калектыўнай бясьпекі.

ЯРМАК В.У., сябра БНФ.

ФІРМА «КАСКАД» - НОВЫЯ БЕЛАРУСЫ

Навіна была не сэнсацыйная, але і не зусім звычайная. Лідзкая фірма"Каскад" выграла конкурс на распрацоўку і вытворчасьць дарожна-сігнальных слупоў у дзяржаўнага навукова-дасьледчага інстытута. Маладыя хлопцы з Ліды не пакінулі ніякіх надзей старым "зубрам" са сталіцы. Але больш блізкае знаёмства з фірмай дае падставу зьняць і рэшткі сенсацыйнасьці. Аказваецца, для "Каскада" гэты посьпех - зьява зусім звычайная і заканамерная. Узьнікла закрытае акцыянернае таварыства "Каскад" у 1989-90 гадах на базе Лідзкага цэнтру навукова-тэхнічнай творчасьці моладзі. У 1991 годзе у фірму прышлі людзі, здольныя арганізаваць вытворчасьць.

На пытаньне, з чаго пачаць, адказаў рынак. Разрыў сувязяў з Расеяй стварыў вакуум запасных частак для аўтамабіляў расейскай вытворчасьці. "Каскад" імгненна адрэагаваў на гэта і пачаў выпуск крылаў, бампераў, абцякацеляў з шклапластыку для ўсіх тыпаў аўтамабіляў, за хуткі час закрыўшы патрэбу ў іх.

Наступны кірунак дзейнасьці "Каскада" вызначыла мясцовая Лідзкая інфраструктура прамысловасьці. Наяўнасьць вялікай колькасьці адходаў аптычнага шкла навяла на думку стварэньня вытворчасьці бытавых люстраў і сьвяцільнікаў. Зьяўляюцца люстры "Каскад", "Брыз", "Мара". Высокая якасьць і арыгінальнасьць вырабаў выклікалі шэраг заказаў ад розных установаў і арганізацый. Сёньня люстры "Каскада" асьвятляюць і ўпрыгожваюць амбасады Рэспублікі Беларусь у Польшчы і Швейцарыі, Міжрэгіянальны камерцыйны банк у Маскве, дзіцячы гематалагічны цэнтр у Менску, Берасьцейскі абласны драмтэатр, канферэнцзалу Акадэміі кіраваньня пры Кабінеце Міністраў Рэспублікі Беларусь, санаторый "Радон" (Гарадзенская вобл.), Берасьцейскі абласны краязнаўчы музей, гасьцініцу "Палесьсе" у Салігорску і інш.

Аднак інтэлектуальны і творчы патэнцыял "Каскада" аказаўся значна вышэйшым. "Каскад" выйшаў на вытворчасьць дробнасерыйнай але складанай і дэфіцытнай прадукцыі. Ён пачаў браца за заказы, ад якіх адмаўляліся буйныя інстытуты і прадпрыемствы.

Так, у 1991 годзе "Каскад" выпускае партыю ўсяго ў 20 штук аналізатараў аптычнай шчыльнасьці для Гарадзенскага "Азота". Пазьней паставіў партыю прыбораў яшчэ ў Тальяці.

У тым жа 1991-м паўстала праблема з дэтэктарамі валют, і "Каскад" пасьпяхова яе вырашае. Сваімі дэтэктарамі "Каскад" забясьпечвае Нацыянальны банк і Міністэрства ўнутраных спраў, а таксама управу ўнутраных спраў Каралеўца (Калінінграда).

Новы крок "Каскада" - таймеры. "Каскад" распрацаваў таймер кіраваньня скрыжаваньнямі. Гэты прыбор закупілі ўсе абласныя ДАІ Рэспублікі Беларусь. "Каскад" распрацоўвае таймеры кіраваньня любымі электроннымі апаратамі. Адзін з іх - таймер з гадавым цыклам. Гэты таймер забясьпечвае ўключэньне і адключэньне асьвятленьня вуліцаў горада на працягу года з улікам часу ўзыходу і заходу сонца. Не трэба думаць, што праз год ён не працуе, працуе, але кожны год можна ўнесьці нейкую карэктуру.

Таймеры вывелі "Каскад" на абстрактныя прыборы кіраваньня і вось фірма атрымала заказ на стварэньне сістэмы кіраваньня ілюмінацыяй горада Менска да 50-годдзя Перамогі ў Другой сусьветнай вайне. Як яна сябе пакажа, зможа ўбачыць кожны па ўсёй Беларусі і за межамі. Спадары Лідзяне, зьвярніце ўвагу, калі па тэлевізару вы будзеце бачыць сьвяточную ілюмінацыю Менска 9 траўня, ведлайце, што кіруе ёю прыбор, створаны ў Лідзе фірмай "Каскад".

Пасьля пасьпяховага выкананьня заказу МУС на дэтэктары валют, "Каскад" атрымаў заказ на выраб "валізкі крыміналіста". Партыя - 1000 штук. Фірма пасьпяхова справілася з заказам. Акрамя гэтага ў актыве "Каскада" рабочае месца касіра. Сярод заказчыкаў - усе банкі Беларусі. Прэс для вязкі грашовых банкнотаў - таксама прадукцыя "Каскада".

Хутка на беларускіх дарогах зьявіцца аўтобус Менскага аўтамабільнага завода "Неаплан". Сядзеньні там будуць ад Лідзкай фірмы "Каскад".

І зноў вяртаемся да слупоў, з якіх пачалі. "Каскад" - адзіная на Беларусі фірма, якая атрымала права на выпуск аб'ёмных дарожных слупоў эўрастандарту. Гэта значыць, што па ўсіх аўтабамах, якія мяркуецца будаваць на Беларусі, будуць стаяць Лідзкія слупы.

33-гадовы дырэктар "Каскада" Іван Ус катэгарычна заяўляе, што ён не ўмешваецца ні ў якую палітыку, але дзейнасьць "Каскада" - ёсьць самая што ні на ёсьць палітыка беларускага кшталту: інтэлект, паваротлівасьць, праца - вось асновы любой палітыкі, эканомікі і жыцьця навогул.

Сёньня мы расказалі пра фірму "Каскад". Заўтра раскажам пра іншых. Беларусь будзе жыць, пакуль жывуць і працуюць беларусы. "Каскад" - часьцінка Беларусі, але тая часьцінка, якая жыве і працуе.

Станіслаў СУДНІК.

ВІНШАВАНЬНІ

Лідзкі аргкамітэт па сьвяткаваньню 77-х угодкаў Беларускай Народнай Рэспублікі атрымаў віншаваньне ад Кардынацыйнага камітэта беларусаў Канады.

У віншаваньні адзначаецца:

"Акт 25 Сакавіка мае для нас каласальнае значэньне:

1. Актам 25 Сакавіка беларускі народ заявіў усяму сьвету сваю волю быць незалежным. І гэтым запачаткаваў у беларускім адраджэнцкім руху новую эпоху - эпоху змаганьня за дзяржаўную незалежнасьць Беларусі.
2. Акт 25 Сакавіка паставіў на парадку дня нявырашанае пытаньне незалежнасьці Беларусі.
3. З Актам 25 Сакавіка лічыліся й бальшавікі, калі ў 1919 годзе мусілі стварыць хай сабе й фікцыйную БССР. Каб не было Акту 25 Сакавіка, ня было бы й Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі, а была бы толькі паўночна-заходняя вобласьць РСФСР.
4. Каб не было Акту 25 Сакавіка, не было бы й прадстаўніцтва Беларусі ў Задзіночаных Нацыях.
5. Не было бы сёньня й Рэспублікі Беларусь.

Таму беларусы, на якім бы кантыненьце сьвету яны не знаходзіліся - у Эўропе, Амерыцы ці Аўстраліі, - з году ў год урачыста адзначаюць найвялікшае сваё нацыянальнае сьвята - Дзень 25 Сакавіка і дэкларуюць сваю вернасьць змаганьню за незалежнасьць Беларусі.

У дзень 25 Сакавіка міжвольна кожнаму з нас на думку прыходзіць пытаньне: а што я, маленечкая частка белаарускага народу, магу й павінна рабіць, каб памагчы нашаму агульнаму змаганьню за незалежнасьць Беларусі? Адказ адзін: актыўна сьведчыць перад сьветам, скрозь і заўсёды, што я з крыві, косьці і з душы - прадстаўнік беларускага народу, які, як і кожны іншы народ, мае права на поўную дзяржаўнуб незалежнасьць. А духоўнай сілай маёй ёсьць мая родная беларуская мова. Не дарма ж ворагі намагаюцца яе - нашую духоўную сілу да жыцьця - зьнішчыць.

Дык жадаем вам, дарагія Суродзічы, моцнага духу, вытрываласьці, мужнасьці і мудрасьці ў нашым змаганьні да ідэалы 25 Сакавіка.

ЖЫВЕ БЕЛАРУСКІ НАРОД У ЗМАГАНЬНІ!

ЖЫВЕ НЕЗАЛЕЖНАЯ БЕЛАРУСЬ!"

Падпісала ліст доктар Раіса ЖУК-ГРЫШКЕВІЧ.

РОЗДУМ НАПЯРЭДАДНІ ВЫБАРАЎ

Доўгі шлях прайшла наша краіна, перш чым аднавіла сваю самастойнасьць. Доўгі, шматпакутны. Дзялілі яе паводле брэсцкага міру паміж бальшавікамі і немцамі ў 1918 г., паміж бальшавікамі і палякамі паводле рыскай дамовы ў 1921-м. Зьнішчалі людзей падчас сталінскіх рэпрэсій, у час другой сусветнай вайны. Камуністычная машына за гады свайго існаваньня ператварыла людзей у так званы механізм, вінцік вялікай машыны і прымусіла працаваць на сістэму. Шмат лёсаў скалечыў Афганістан, а за ім насунулася чарнобыльская бяда. Белая смерць пераследуе людзей і зараз. І няма ад яе ніякага ратунку ні дзецям, ні дарослым...

А задаю сабе пытаньне: прайшоўшы ўсе гэтыя выпрабаваньні, ці маем мы права на незалежнасьць, самастойнасьць, быць роўнымі сярод роўных? Займаць пачэснае месца ў міжнароднай супольнасьці? Адказ адзіны: маем і павінны яго скарыстаць.

Рэспубліка Беларусь - дзяржава, якая стала на шлях суверэннасьці і дэмакратызацыі. Толькі ва ўмовах дэмакратыі, суверэнасьці і незалежнасьці магчымы якія-небудзь крокі наперад. Толькі ў дэмакратычнай дзяржаве галоўным прыярытэтам становіцца народ і ўся палітыка праводзіцца па прынцыпу: Народ - Дзяржава - Народ. Дэмакратычная дзяржава гарантуе сваім грамадзянам усе правы, свабоды, а таксама прыцягненьне да адказнасьці ў выпадку парушэньняў законаў. Дэмакратычная дзяржава - гэта раздзяржаўленьне заканадаўчай, выканаўчай і судовай уладаў. Але ўся праца будзе весьціся дарэмна, калі яна будзе накіравана не на карысьць людзей.

Рэспубліка напярэдадні парламенцкіх выбараў, выбараў, калі будзе вырашана, у якім кірунку нам ўсім ісьці. Ці гэта будзе крок наперад, ці крок наперад будзе азначаць крок назад? Для таго, каб быў крок наперад, парламент павінен быць нацыянальны. Той Вярхоўны Савет, які быў абраны ў 1990 годзе, - гэта той крок назад, які трэба пераадолець. Бальшыня яго - людзі наменклатурнага кірунку. Камуністамі цяпер іх і не назавеш. Бо якая ім там ідэя, калі яны першыя кінулі партбілеты і сталі на шлях рабаўніцтва. Законы прынялі пад сябе, усё тое, што ім на шкоду, церпіць правал. Што гэта за людзі, якія забыліся пра сваіх выбаршчыкаў, пра тых, хто даверыў ім свой лёс. Многія з іх будуць балатавацца і ў траўні гэтага года. Будуць карміць абяцанкамі, што зробяць і тое, і гэта, будуць выстаўляць сваю праграму толькі з адной мэтай - заняць крэсла. Пагэтаму цяпер трэба людзям задумацца, бо яны да гэтай пары не думалі. Трэба задумацца з адной мэтай, што нельга так болей жыць. Скрозь усю тую хлусьню, якая будзе ліцца наменклатурай, скрозь усе тыя паклёпы. Памятаць трэба адно. Адна памылка ўжо была на прэзідэнцкіх выбарах. Выбралі чалавека, які нездольны кіраваць, які нездольны дбаць, які толькі і робіць шкоду. Чалавека, які цягне людзей у расейскі агарод, думае, што "старэйшы сябрук" зробіць нас шчаслівымі людзьмі. Таксама трэба людзям памятаць, што ў новы парламент захочуць трапіць людзі, каторыя мараць аб адраджэнні адзінай і магутнай імперыі, людзі, прывыкшыя вырашаць усе праблемы шляхам зброі. Таксама трэба памятаць, што кіруючая наменклатура давяла людзей да жабрацтва да таго, што смяротнасьць перавысіла нараджальнасьць. Трэба таксама памятаць, што калі не скарыстаем шанц, то другога і ня будзе. Я ўпэўнены, што ўся наменклатура будзе рабіць усё магчымае, каб вынік выбараў схіліць на свой бок. Бо пройгрыш для іх - смяротны прыгавор. тады ім прыдзецца за ўсё адказваць, за ўсё несьці адказнасьць, за ўсе злачынствы перад народам заплаціць спаўна. Прыкладам для гэтага могуць паслужыць выбары ў некаторых краінах Усходняй Эўропы - Германія, Балгарыя.

Грамадзяне! Давайце прачнемся, хопіць нам спаць! Скарыстаем свой шанц падчас выбараў 14 траўня! Абярэм у парламент тых дэпутатаў, хто будзе адстойваць нас з Вамі, хто будзе адстойваць наш суверэнітэт, нашу незалежнасьць, нашу дэмакратыю, наша Адраджэньне.

І хай Вам паслужаць словы выдатнага дзеяча нашай Бацькаўшчыны Кастуся Каліноўскага: " Не народ для ўрада, а ўрад для народа!"

ФЕДАСЕВІЧ, сябра партыі БНФ.

«ЦАРКВА» - НОВАЯ ГАЗЕТА НА БЕЛАРУСІ

Напрыканцы сакавіка на Беларусі зьявілася новая газета. Гэта Беларуская грэка-каталіцкая газета "Царква". Гаворачы пра мэту выданьня газеты, яе рэдактар айцец Валеры зазначае: "Выпускаючы гэтую газету таксама хочам даць нагоду спазнаць праўду пра нашую Царку, якая не баіцца называць сябе праваслаўнаю ды каталіцкаю аднача сова. Хочам паказаць сваё сапраўднае аблічча з усімі плюсамі ды мінусамі, посьпехамі ды няўдачамі. Хочам быць адкрытымі, бо толькі там, дзе ёсьць шчырасьць, праўда і любоў, можа наступіць праўдзівае яднаньне".

Выхад беларускай грэка-каталіцкай газеты - гэта наступны крок на шляху адраджэньня вуніяцтва на Беларусі. Вуніяцкі рух часоў апошняга адраджэньня пачаўся на Беларусі ў 1988-89 гадах. Недзе напрыканцы 1989 года выйшаў першы нумар часопіса "Унія". За гэтыя гады ўзьнікла мноства вуніяцкіх парафій ва ўсіх буйнейшых гарадах Беларусі, у тым ліку і ў Лідзе. Але рух пакуль не надта шматлікі і ў некаторай ступені таму, што большасьць людзей ці чулі пра вуніятаў, а іншыя трымаюцца веры дзядоў, яшчэ ж бадай палова насельніцтва і лоб перажагнаць не ўмее. Між іншым, менавіта той спрадвечнай верай дзядоў у адзін з перыядаў нашай гісторыі і было для 90-95% лідзян вуніяцтва. Пасьля Люблінскай і асабліва пасьля Берасьцейскай вуніі пачаўся рашучы наступ на праваслаўе на Беларусі. Справа ў тым, што падзел беларусаў на каталікоў і праваслаўных адмоўна адбіваўся на дзяржаўных устоях Вялікага Княства. Маскоўцы пастаянна лезьлі сюды бараніць праваслаўе, а палякі па кавалачку прыхоплівалі землі з перавагай каталіцкага насельніцтва. Магнаты Вялікага княства Літоўскага бачылі выхад у адзінй дзяржаўнай рэлігіі. Спроба рэфармацыі пацярпела правал, хоць і мела добрую сацыяльную базу. Але не магло быць гаворкі і ні пра адзіную каталіцкую ці праваслаўную царкву. Такія ідэі таксама апраўвальваліся ні адзін раз. Таму прамежкавая царква паміж праваслаўем і каталіцтвам была хоць нейкім вырашэньнем гэтай праблемы. Не проста ішло далучэньне да вуніі, але тым не менш, на канец 17-га стагоддзя да 90 працэнтаў насельніцтва Беларусі былі вуніятамі. Аналагічныя працэсы адбываліся і на Украіне.

Стаўшы па масавасьці фактычна дзяржаўнай рэлігіяй, вуніяцтва пачало самастойнае разьвіцьцё. Зьявіўся вуніяцкі стыль у архітэктуры (У Лідзе - былы Касьцёл піяраў, зараз планетарый), вуніяцка літургія. За два стагоддзі існаваньня вуніяцтва ператварылася не ў якую-небудзь секту, а ў самастойную хрысьціянскую канфесію.

Захоп Беларусі Расеяй прывёў да зьнішчэньня вуніяцтва. Вуніяты не зважаючы на 200-гадовую традыцыю пачалі гвалтоўна пераганяцца ў праваслаўе. Шмат хто, каб пазьбегнуць гэтага, перабег у каталіцтва. Беларусь ізноў аказалася падзеленай па рэлігійнаму прынцыпу, а падзялішы, як вядома, прыгнятаць лягчэй. Насаджэньне праваслаўя выклікала вялікі супраціў. Таму традыцыі вуніі прадаўжалі жыць, асабліва на заходніх беларускіх землях. Так, як толькі ў 1905 годзе па вядомых прычынах царкоўны Маскоўскі гнёт аслаб, пачалі адраджацца вуніяцкія епархіі. На Падлесьсі (Падляшшы) узьнікла 10 вуніяцкіх прыходаў. Яны былі не шматлікія, усе разам налічвалі ў 1936 годзе 1730 вернікаў. Сьвятароў было 10. Пасьля Другой сусьветнай вайны з-за вялікай міграцыі людзей уніяцкія парафіі там зьніклі. Засталася толькі адна ў вёсцы Кастамлоты каля Кодню, якая налічвае зараз каля трохсот вернікаў.

Больш стойкімі аказаліся вуніяты Украіны, але ім давялося сутыкнуцца з таталітарнай машынай Савецкаў. Як ні дзіўна, але камуністы і Расейскай праваслаўе адзіным фронтам выступілі супраць украінскіх вуніятаў, што нанесла ім незлічоныя страты.

І вось паўстае вуніяцкі рух на Беларусі. Ён яшчэ малалікі і слабы, але за ім будучыня. Вуніяцкая рэлігія - будучая нацыянальная рэлігія беларусаў. І газета "Царква" мусіць стаць правадніком гэтага руху.

Міхась КАЗІМІРОВІЧ.

БЕЛАРУСКАЕ ЗГУРТАВАНЬНЕ ВАЙСКОЎЦАЎ НА ГАРАДЗЕНШЧЫНЕ

Беларускае згутраваньне вайскоўцаў як сілавая ваенізаваная арганізацыя ўзьнікла ў крытычны год нашай гісторыі - 1991. Хаця перадумовы былі створаны намнога раней. Як ні дзіўна, але беларускае афіцэрства, асабліва за межамі Беларусі, аказалася больш нацыянальна свядомым, чым асноўная маса насельніцтва на Беларусі, таму паўстаньне беларускай вайсковай арганізацыі высьпявала, як гістарычная і сацыяльная неабходнасьць.

Прадстаўніцтва на першым зьездзе БЗВ было даволі стракатым. Вобласці былі прадстаўлены даволі слаба. Але пасьля зьезду пачаўся рух і ў Гарадзенскай вобласці. Першай арганізацыяй БЗВ у вобласьці была Лідзкая харугва, якая ў 1994 годзе атрымала назву "Гедзмін". Затым у лютым 1994 года была створана Гарадзенская харугва "Грунвальд". У красавіку-траўні ўзніклі Ваўкавыская харугва "Ваўкалака" і Слонімская харугва "Язэп Стаброўскі", Смаргонская харугва - "Крэўская". Пад восень была створана Свіслацкая харугва "Вежа" і крыху пазьней Зэльвенская - "Сьвяты Юры". Такім чынам, на сёньняшні дзень у Гарадзенскай вобласці сем харугваў БЗВ.

З сярэдзіны 1994 года са складу харугваў БЗВ пачалі вылучацца Дружыны Рэгіянальнай Аховы і Бясьпекі (ДРАБ). "Драб" па старабеларуску значыць "рыцар", таму сябры дружыны з ахвотай пачалі называць сябе драбамі. Падразьдзелы драбаў створаны на Гарадзеншчыне ў Лідзе, Горадні і Ваўкавыску. Яны маюць адмысловую форму чорнага колеру, шэрыя бярэткі і шэўроны БЗВ.

Восеньню 1994 года было вырашана зьвесці драбаў у Беларускі Нацыянальны Легіён. На сёньня легіён ужо мае камандзіра і штаб.

БЗВ - арганізацыя не палітычная. На яе тарчы лозунг: "Незалежнасьць, дзяржаўнасьць, патрыятызм". БЗВ не змагаецца за ўладу, але бароніць сваю краіну ад знешняга і ўнутранага ворага, у тым ліку і ад ворага, які сёньня трымае ўладу на Беларусі.

Сёньня Беларуссю кіруюць ворагі беларускага народа, яго ненавісьнікі. Яны ніколі не былі беларусамі. Яны падкідышы. Яны ненавідзяць нашу мову, бо яны недавяркі, яны ненавідзяць наш сьцяг і герб, бо яны антыхрысты. Яны баяцца крыжа, які зьзяе на нашым гербе. Таму БЗВ на першы план ставіць змаганьне з гэтымі ворагамі.

Гарадзенскія харугвы БЗВ ніколі не пойдуць на супрацоўніцтва ні з кім з пятай воўчай зграі, якая апанавала Беларусь. Яны для наас ворагі, а з ворагамі не да размоў.

Яны сёння прыкідваюцца, пераапранаюцца і рамалёўваюцца, аднак расейскія вушы тырчаць з-пад шапкі, не, прабачце, шапак яны нбе носяць, з-пад капялюша і фуражкі кожнага камуніста, сабораўца, жырыноўца, ачышчэнца. Усе яны - пятая калона Расеі на Беларусі.

Яны развалілі наша войска, пасадзілі расейскіх генералаў і афіцэраў, выгналі свядомых беларусаў, прадалі зброю і пакралі ўсё астатняе.

Яны зноў мараць пра тое, каб дурны беларус карміў іх, апранаў іх, і яшчэ ваяваў за іх.

Трасцы. Не выйдзе.

У беларускага народа ёсьць сіла, каб пастаяць за сябе, ёсць арганізацыі, якія гатовыя ўзяць зброю дзеля абароны Бацькаўшчыны. Адна з такіх арганізацый - БЗВ.

Кастусь АЛЬГЯРДОВІЧ,
сябар БЗВ.

БЕЛАРУСКАЕ ВОЙСКА. СТАН І ПЕРСПЕКТЫВЫ

Войска, як дзяржаўны інстытут, у любой краіне іграе надзвычай важную ролю, зьяўляецца неад'емным атрыбутам сувярэннасьці і дзяржаўнай цэльнасьці, выступае або гарантам міру і спакою, або ініцыятарам грамадзянскай вайны, вайсковых пераваротаў, апорай таталітарызму.

Узброеныя Сілы Рэспублікі Беларусь таксама доўгі час выконвалі спецыфічную ролю. Створаныя на базе Беларускай вайсковай акругі, адной з самых прэстыжных акругаў, служба ў якой лічылася вялікім шчасьцем, яны сталі спадкаемцамі ўсяго адмоўнага, што было ў гэтай акрузе. Афіцэрскі склад не больш чым на 20% складаўся з беларусаў. Большасьць афіцэраў была не простага паходжаньня, а людзьмі "з плячыма". У склад акругі ўваходзілі элітныя часткі, якія былі падрыхтаваныя да выканання спецыфічных задачаў.

Для ўзнікшых у выніку гістарычных падзей 1991 года Узброеных Сілаў Рэспублікі Беларусь была адведзена роля своеасаблівага намордніка, які б не дазволіў маладой краіне надта далёка адысьціся па шляху самастойнасьці, і даваў бы магчымасць лёгкай рэстаўрацыі імперыі. Для гэтага на асноўныя пасады былі расстаўлены генералы і афіцэры расейскага паходжаньня, або беларусы з ярка выражанай халуйскай адданасьцю Маскве. Быў праведзены падзел войскаў у такіх прапорцыях, што ўсе сучасныя віды ўзбраеньняў аказаліся ў Расеі, а Беларусі дасталіся кучы металалому, якія, дарэчы, падпадалі пад зьнішчэньне згодна з яшчэ Гарбачовым падпісанымі дамовамі. Мала таго, што мы за так аддалі ўсё лепшае, дык яшчэ мусім траціць вялізарныя грошы на зьнішчэньне сваёй долі ўзбраеньня.

У тым жа стылі вялася і кадравая палітыка. Управа кадраў МА, вайсковая камісія Вярхоўнага Савета аказаліся ў руках антыбеларусаў. Імі была зроблена ўсё, каб не дапусьціць вяртаньня на Бацькаўшчыну тых 40000 афіцэраў і генералаў, якія былі раскіданы па абшарах імперыі, а тых, хто ўсё ж такі здолеў прарвацца цераз бюракратычныя рагаткі, у большасьці чакалі або непараўнальна нізшыя пасады, або звальненьне.

Асабліва трэба адзначыць зацятасьць барацьбы, якую павяло МА супраць афіцэраў-патрыётаў, якіх, ня гледзячы ні на што, аказалася нямала. У ход былі пушчаны ўсе сродкі. І на працягу трох гадоў справа была зроблена.

На працягу гэтых гадоў ішло шырока разрэкламаванае рэфармаваньне Узброеных Сілаў. Доўгі час нават глыбока дасьведчаныя афіцэры не маглі зразумець сутнасьці і генеральнай лініі гэтых рэформаў. Але больш удумлівы аналіз высьвяціў сутнасьць хітрай аперацыі. Рэфармаваньне было задумана і працягвае зьдзяйсьняцца з адной мэтай: давесьці Узброеныя Сілы да стану, калі яны не змогуць адбіць хоць які-небудзь знешні напад, а ў е захаваюць дастаткова моцы, каб вырашаць унутраныя задачы. Захоўваецца тая ж канцэпцыя намордніка, з той розьніцай, што зараз нават павадок перададзены расейскім генералам, якія апанавалі ўсё МА Рэспублікі Беларусь.

Управе кадраў удалося спыніць плынь беларускіх афіцэраў на радзіму. Садзейнічала гэтаму і розніца ў сістэмах аплаты, пры якой расейскі афіцэр атрымлівае ў 5-6 разоў болей, чым беларускі. Надышла пара зрабіць чарговы крок. Была распаўсюджана чутка, што Расея ўводзіць сур'ёзныя дыскрымінацыйныя меры ў адносінах да расейскіх афіцэраў, якія аказаліся за межамі Расеі ў нацыянальных войсках (галоўным чынам эканамічнага характару). І расейцы кінуліся дадому. Я, як патрыёт, магу гэта толькі вітаць, але вельмі хацелася б спытаць у кіраўніцтва МА, якое заверашчала пра недахоп афіцэраў, дзе тыя 40000, якія рваліся сюды на працягу апошніх гадоў і ці не падобны такія дзеяньні МА на дзяржаўную здраду? Яшчэ больш зьдзіўляюць заявы пра недахоп афіцэраў на фоне прадаўжэння памылкі звальненьня каго толькі можна. Асабліва дзіка выглядае палітыка звальнення тых, хто атрымаў кватэру. Афіцэру не выдзяляецца кватэра, пакуль ён не напіша рапарт з просьбай звольніць. Замiж таго, каб даць кватэру і падпісаць кантракт, што афіцэр абавязваецца служыць яшчэ якіх-небудзь 5 гадоў ці больш (у залежнасьці ад узросту), МА паспяхова штампуе 38-40-гадовых пенсіянераў і плача пра недахоп афіцэраў.

Адным словам, палітыка развалу Узброеных Сілаў Рэспублікі Беларусь працягваецца.

На фоне гэтага не лішнім было б згадаць адносна афіцэрскіх кадраў у Германіі пасьля першай сусветнай вайны, калі Германіі было забаронена мець войска [illegible] адпаведнай лічбы. Каб не страціць афіцэрскія кадры, іх прызначалі на самыя розныя пасады: унтэрафіцэраў, службоўцаў без вайсковай годнасьці і г.д. Пры гэтым зарплата іх захоўвалася. З кожнай роты немцы маглі лёгка разгарнуць полк. Ды немцы вырашалі задачу аховы сваёй краіны і свайго суверэнітэту, а нашаму МА не да суверэнітэту. Яно вырашае іншыя задачы, а менавіта ператварэньне Узброеных Сілаў Рэспублікі Беларусь у корпус жандармаў для ўнутраных патрэб кіроўчай наменклатуры, не здольны супрацьстаяць войску ні адной суседняй краіны, каб у выпадку чаго ці здаць Беларусь Расеі, ці паклікаць расейскае войска на дапамогу, што адно і тое ж.

Станіслаў СУДНІК.

ВЫНІКІ ПЯЦІГАДОВЫХ НАМАГАНЬНЯЎ

Лідзкая гарадзкая арганізацыя Таварыства беларускай мовы імя Ф.Скарыны была створана адной з першых - 15 студзеня 1990 года. Юбілей Закона аб мовах супаў з юбілеем нашай гарадзкой арганізацыі ТБМ.

На працягу гэтых пяці гадоў яе ўзначальвае вельмі актыўны прапагандыст беларускага слова, выкладчык Лідзкага педагагічнага вучылішча Міхась Мельнік, дэпутат Гарадзенскага абласнога Савета.

За пяць гадоў зроблена нямала. Асноўным посьпехам таварыства лічым устанаўленьне ў горадзе Лідзе помніка Францішку Скарыне скульптара Валерыя Янушкевіча. Немалаважным лічым і ўдзел нашай арганізацыі ў правядзенні і арганізацыі 24-26 ліпеня 1993 года міжнародных гісторыка-краязнаўчых чытанняў, прысьвечаных гісторыі Лідчыны.

Лідзкаая гарадзкага Рада ТБМ зьяўляецца заснавальнікам газеты "Голас з Ліды". Выдадзена ўжо 23 нумары, на старонках якой асьвятляюцца розныя праблемы нацыянальнага адраджэньня. Акрамя гэтага сябры ТБМ наладзілі выпуск старонкі "Мы і наша мова" у аб'яднанай "Лідзкай газеце".

Сумесна з органамі адукацыі і культуры Лідзкая гарадзкая Рада ТБМ арганізавала шэраг агульнагарадзкіх мерапрыемвтаў, прысьвечаных розным падзеям культурнага і гістарычнага жыцьця нашага народа: сьвяты беларускай культуры, прысьвечаныя юбілеям М.Багдановіча, Я.Купалы, Я.Коласа, Ф.Скарыны, конкурсы чытальнікаў і сачыненьняў на тэму "Наш гонар, наш боль", прысвечаныя 50-ым угодкам вызваленьня Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. А таксама сумесна з іншымі дэмакратычнымі рухамі правялі шэраг мерапрыемстваў, прысьвечаных паўстаньню пад кіраўніцтвам Т.Касьцюшкі, 480-ым угодкам Аршанскай бітвы.

Лідзкая гарадзкая рада ТБМ надала вялікае значэньне правядзенью у горадзе Тыдня беларускага пісьменства і друку. У гэты тыдзень былі наладжаны канферэнцыі, конкурсы, сустрэчы з мясцовымі паэтамі, каля помніка Ф.Скарыне быў праведзены мітынг.

Наша Рада зьяўляецца арганізатарам трох выставак школьнага аб'яднаньня "Лідзяне" СШ N 14 нашага горада, якія адбыліся за паўтара года ў Лідзе, Гродне і Мінску. Кіраўніком гэтага аб'яднаньня з'яўляецца таленавіты мастак Мельнікаў Уладзімір Сяргеевіч.

Сумесна з Таварыствам польскай культуры на Лідчыне ў маі 1994 года правялі сусветны зьезд лідзян, які атрымаў шырокі рэзананс як у айчынных, так і замежных сродках масавай інфармацыі.

Таварыства беларускай мовы вяло вялікую прапагандысцкую і арганізатарскую работу з органамі мясцовай улады па пераводзе навучальных установ на беларускую мову, дапамагае органам мясцовай улады кантраляваць выкананне Закона аб мовах.

Сябры ТБМ прынялі актыўны удзел у абароне дзяржаўнасьці беларускай мовы, пісалі лісты ў адрас Вярхоўнага Савета.

Зроблена за гэты час шмат, але яшчэ больш трэба зрабіць. На прамысловых прадпрыемствах і ў некаторых установах горада, як было адзначана на пасяджэньні гарвыканкама, многія артыкулы закона аб мовах не выконваюцца, а менавіта N 111 (мова дакументаў аб статусе грамадзян Рэспублікі Беларусь), N 14 (мова ў сферы абслугоўваньня), N 31 (мова аб'яў і паведамленьняў), N 32 (мова маркіроўкі тавараў). Яшчэ і сёньня вісяць шыльды з СССРаўскай сімволікай на будынках некаторых установ горада і раёна.

Асноўнай задачай на будучае Лідзкае Таварыства беларускай мовы лічыць: дабіцца, каб беларуская мова стала сродкам зносін людзей у паўсядзённым жыцьці.

М.ГАНЧАР,
сябра гарадзкой Рады ТБМ.

МАРШ БЗВ

Адзваніўшы ў мячах харалужных,
Родны край у паняволі панік,
Ды ўстаюць, ды ідуць шыхты мужных,
Новых дзён пачынаюць адлік.

А з засады праклятая зграя
Хоча зноў нам навесіць ярмо,
Ды пад нашым штандарам лунае:
"Не дазволім, не быць, не дамо".

Ярылы крыж на тарчы і на лёсе,
Радзіма-маці нас у шыхт заве,
За родны край, за жытняе калосьсе
Мацуюць крок харугвы БЗВ.

Цяжкім крокам мы грымнем па бруку,
Сотні сэрцаў заб'юцца мацней.
Долю краю ва ўласныя рукі
Возьмем мы дзеля шчасьця дзяцей.

Мы ўздымаем людзкую адвагу,
Будзім веру і ў лёс і ў сябе
Спаталяем адвечную прагу
Краю волю здабыць у барацьбе.

Ярылы крыж на тарчы і на лёсе,
Радзіма-маці нас у шыхт заве.
За родны край, за мовы разгалосьсе
Ідуць на бой харугвы БЗВ.

Станіслаў СУДНІК.

Голас з Ліды

НАШ АДРАС:
г. Ліда, Кірава, 27.
Тэл. 2-48-16.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў адказваюць за дакладнасць фактаў і іншых звестак. Пункт гледжаньня аўтара не абавязкова супадае з меркаваньнем рэдакцыі.

Заснавальнік:
Рэспубліканская Рада Таварыства беларускай мовы.
Рэгістрацыйнае пасведчанне № 692

Аб'ём газеты адзін друкарскі аркуш.
Газета надрукавана ў Лідскай друкарні ўпраўлення інфармацыі Гродзенскага аблвыканкама, 231300, г. Ліда, вул. Ленінская, 23.
Індэкс 64013.
Тыраж 1000 Заказ